

Cestou na Balkán: Vídeňský tisk zle o italských volbách. Každý, kdo není v řadě, je post-fašista. Muezzini zpívají v Makedonii. Rozdělená země. Pražské demonstrace organizovalo Rusko? Co je to ten Green Deal? Balkán není Západ

protiproud.info/politika/6746-cestou-na-balkan-vidensky-tisk-zle-o-italskych-volbach-kazdy-kdo-neni-v-rade-je-postfasista-muezzini-zpivaji-v-makedonii-rozdelena-zeme-prazske-demonstrace-organizovalo-rusko-co-je-to-ten-green-deal-balkan-neni-zapad.htm

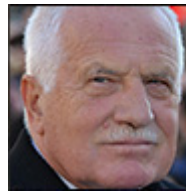
4. 10. 2022

Tisk článku

[Poslat e-mailem](#)

Václav Klaus přináší pozoruhodné postřehy ze své cesty do Makedonie a klade si otázku, nakolik je Balkán "Západ" a co tam vlastně lidé o EU (a například i o našich nedávných demonstracích v Praze) vědí, respektive spíše nevědí

Moje letošní cesta do Makedonie vede z Prahy přes vídeňské letiště Schwechat, které je pořád – 100 let po rozpadu monarchie – skutečný dopravní „hub“ pro celý Balkán. Být na letišti má i tu výhodu, že tam dostanete různé rakouské noviny. Jsem z generace, která stále ještě spoléhá na tištěné noviny. Lépe se v nich čte a články jsou většinou podepsané autorem.

Autor:
Václav Klaus
Býv. prezident, ekonom
Více o autorovi **ZDE**

Každý, kdo se jim nelíbí, je postfašista

U nás byly italské volby ve stínu našich komunálních (a senátních). Voleb v rakouské spolkové zemi Tyrolsko jsme si ani nevšimli. Stejně tak byly v Rakousku naše – politicky marně interpretovatelné – volby zcela okrajovou záležitostí. Italské volby tam však zcela dominovaly.

Komentáře byly tradičně inteligentní, ale jedna věc mne zarazila. Zatímco u nás jsou italské volby označovány jako vítězství pravice, významný rakouský deník Der Standard mluví o „postfašismu“, o vítězství post-fašistické strany Fratelli d'Italia. To považuji za projev děsivého „evropanství“ dnešních majitelů klíčů k pravdě, ke své pravdě, kterou vnucují i nám. Každý, kdo se jim nelíbí, je postfašista.

Čtěte ZDE: Dvoje víkendové volby: Zastropování cen u nás byl předvolební podvod. Potěšující vzestup SPD v komunálkách. Přijde rozkol v pětikoalici při skládání radnic? Vítězství národní pravice v Itálii přináší naději. Evropa v pohybu. Fiala v klidu?

Jiné deníky jsou mírnější. Die Presse se dokonce odvážila publikovat rozsáhlý komentář s názvem (v mém překladu) „Jak post-fašistický smí člověk být?“ Autor se trefně vysmívá všem postmodernistům,

postkomunistům, postmarxistům i postkolonialistům, atd. a říká, že my všichni jsme vlastně postfašisty, protože už tento systém dávno není. Zůstává jen jako politická nadávka.

Marné naděje

V Makedonii jsem byl jen jako politik (teď se mi chce říci i jako postpolitik). Ale byl jsem tu čtyřikrát. V roce 2004 na pohřbu při leteckém neštěstí tragicky zahynulého prezidenta Trajkovského, v roce 2008 na památném setkání 17 prezidentů zemí střední, východní a jižní Evropy u překrásného jezera Ochrid, v roce 2010 na oficiální státní návštěvě a v roce 2013 přednášet na škole mladých (či budoucích) lídrů, kterou založil prezident Ivanov. V září 2022 jsem přijel na její už 13. ročník.

Od mé minulé návštěvy země změnila svůj název. Slovo Makedonie se nelíbilo Řekům, kteří jeho změnou podmiňovali svůj souhlas se zahájením jednání o členství Makedonie v EU. Po dlouhých letech Makedonci couvli, změnil název na Republika Severní Makedonie, zbourali či přejmenovali (!) některé sochy a památky, změnil ústavu a přepsali učebnice. Doufali, že teď už se EU nad nimi slituje.

Václav Klaus při přednášce v Ochridu

Přepište historii

To by ale nemohli existovat evropsky ambiciózní Francouzi a zejména prezident Macron, kteří začali nově blokovat možnost jednání o členství a chtěli změnit řadu dalších věcí, primárně ohledně postavení menšin (Francouzi jsou přece zrozeni k jednání s menšinami a s migranty pro zbytek světa!). Makedonci zase udělali několik ústupků, a přišli Bulhaři. Makedonie je prý jenom historická část Bulharska, makedonština je prý jen variantou bulharštiny, některé historické události se prý staly úplně jinak, než jak je to v makedonských učebnicích, atd.

Prý dlouhá léta dosahovala v Makedonii podpora vstupu do EU hodnot 80 – 85 %, poslední průzkum veřejného mínění udává hodnoty poloviční. Přesto na velké hoře u hlavního města Skopje už není nápis Alexandr Makedonský (ve velikosti slavného hollywoodského nápisu). Marně jsem ho tam hledal. Ve svém

projevu (viz www.klaus.cz, v angličtině) jsem se jim snažil říkat, ať si výhody a náklady vstupu do EU dobře rozmyslí. Ať se porozhlédnou do dalších balkánských zemí.

Nedeokončená

Hlavní město Skopje od mé poslední návštěvy povyrostlo, už v něm žije skoro čtvrtina obyvatel celé země. Ta je sice tranzitní migrační zemí, ale nikdo tam nezůstává. I obyvatel Makedonie ubývá. (Česká republika pořád zůstává jedinou postkomunistickou zemí – zase to slovo – kde počet obyvatel přibývá – i bez započtení ukrajinských uprchlíků.)

Více než 1000 let stará bazilika v Ochridu

Inflace tam má v průběhu roku 2022 zhruba stejnou dynamiku jako u nás a dosahuje 16 %. Makedonská vláda již více než rok dává 25 % svého státního rozpočtu jako kompenzace na udržení nízkých cen. To nemůže dlouho vydržet.

Ale toto na břehu překrásného ochridského jezera moc nepociťuji.

Makedonie je malá, zhruba jedna třetina rozlohy České republiky a má jen 2 miliony obyvatel, to je méně než jedna pětina. Přesto trvá cesta autem ze Skopje do Ochridu dvě a půl hodiny, a to není silnice nijak tragická. Člověk nedoceňuje neuvěřitelnou hornatost Makedonie, většina cesty vede

přes vysoké hory. Tam jsou hlavně ovce a typické – pro rozvojové země – rozestavěné nebo nedokončené stavby. Tím je Balkán – z toho mála, co jsem za dlouhá léta viděl – typický.

Kamenný most ve Skopje

Rozdělená země

Země je rozpolcena na Makedonce (64 %) a Albánce (25 %). Pak následují Turci a Romové. Rozpolcená je i nábožensky – pravoslaví vyznává 67 % lidí, islám 30 %. Naše římskokatolické jen 0,5 %. Stejně je rozděleno i hlavní město – na sever od řeky Vardar jsou muslimské čtvrti, na jihu žijí pravoslavní křesťané. Když jsem po příletu do města procházel historický „Kamenný (nebo i turecký) most“, nevěřil jsem svým uším, že ve 13 hodin slyším muezzina (jako někde v Saudské Arábii).

Doma často mluvím o sebedestrukci Západu. Měl jsem to i ve své přednášce. Naši příslušnost k Západu považuji za samozřejmost. Tam je pocit balkánského jihu, blízkost Řecka a hlavně Turecka. Na škole budoucích lídrů jsou vedle Makedonců hlavně Turci, ale i Srbové, Albánci, ale i Číňané.

Hlavní sponzor školy jsou Turkish Airlines. Turecký profesor má přednášku o umělé inteligenci. Americký profesor z University of Texas mluví o post-koloniální Americe, bývalý rektor z Oxfordu o „moral leadership inspired by faith“ (morálním vedení inspirovaném vírou), moderátorem diskuse je prezident Balkánského institutu víry a kultury, atd. Moje vystoupení se zabývá problémy dnešního světa u nás na Západě. Všichni pozorně poslouchají, ale mám pocit, že mají jiné výchozí paradigma.

S prezidentem Ivanovem u Ochridského jezera

Pražské demonstrace organizuje Rusko?

Jsme v Ochridu, historickém městě na břehu překrásného Ochridského jezera. Podle průvodkyně je druhé největší na světě po Bajkalu. Město je známé už od starověku, pak bylo významným bodem na spojnici Řím – Konstantinopol. Je tam římský amfiteátr. Působil tam sv. Klement, jeden z hlavních žáků Cyrila a Metoděje. Marně jsem přemýšlel, k čemu bych toto město přirovnal. Napadl

mne jen Jeruzalém. Byl jsem v Ochridu na svůj svátek a vzájemně jsme si přáli s Václavem Hudečkem. Psal mi, že v onom amfiteátru opakovaně hrál při Ochridském letním hudebním festivalu.

Nezdá se mi, že jde o Západ. Přes to všechno chtějí Makedonci být „in“ a proto jsou strašně zklamáni, že se jakákoli jednání s EU strašně vlečou. Studenti se mne opakovaně ptali, jak dlouho ještě EU vydrží. K mému překvapení jsou tady v médiích široce komentovány naše demonstrace na Václavském náměstí. Chtěli vědět, jestli je spoluorganizuje Rusko. Tomu místní média uvěřila. Nevím však ale nakolik. Míru vzdálenosti od EU naznačuje, že se mne ptali, co je to ten Green Deal.

Ochridský římský amfiteátr

Ztišit se a přemýšlet

Ochridské jezero je úžasnou oázou klidu a ticha. Je jedním z nejstarších jezer světa a podle toho se „chová“. Musíte se zastavit, ztišit a přemýšlet. Po cestě přes hory vidíte opakovaně pastevece a stáda ovcí. Jsem zvědav, jestli bude EU i v případě Makedonie v

rámci přístupových jednání počítat každou jednotlivou ovci a říkat jim – jako před 20 lety nám – že musíme náš počet ovcí snížit, abychom nekazili trh v EU, resp. pozici starých členů, kteří konkurenci nechtějí.

Jak to mé zamyšlení shrnout a uzavřít? Jih Balkánu není Západ. Náš pohled směřuje k Německu, dříve k Vídni, jejich k Turecku. S prezidentem Ivanovem, který je historik, jsme došli až k začátku minulého století. Jeho dědeček bojoval v turecké armádě v Egyptě a Palestině (tam strávil pět let v zajetí), můj dědeček bojoval na Piavě v armádě rakousko-uherské (a byl těžce zraněn a rok tam ležel v lazaretu).

Ani jeden z nich nebojoval za svůj stát.

Zdroj. (Mezitulky PP)

7472813001/5500

QR Platba

**Obohatil Vás tento článek?
Chcete, aby Protiproud žil?
Kolik? To je na Vás. Děkujeme.**

**Údaje pro platby ze zahraničí:
IBAN: CZ485500000007472813001 SWIFT: RZBCCZPP**

[na hlavní stranu](#)

Tagy článku
